

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра прикладної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-
педагогічної роботи

“ _____ ” _____ 20 __ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Психологія

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 10 природничі науки

Спеціальність: 102 хімія

Освітня програма: психологія

Вид дисципліни: за вибором

Факультет: Хімічний

2020 / 2021 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету психології

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Милославська О.В., доцент кафедри прикладної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри прикладної психології

Протокол від _____

Завідувач кафедри Кряж І.В.

_____ (І.В.Кряж)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету психології

Протокол від _____

Голова методичної комісії Гімаєва Ю.А.

_____ (Ю.А.Гімаєва)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією хімічного факультету

Протокол від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова методичної комісії _____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни « Психологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність 102 хімія.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з основними положеннями, напрямками та дослідженнями сучасної психології, а також придбання досвіду щодо подальшого використання психологічних знань у практичній діяльності бакалавра.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є дати загальне уявлення про психологію як науку; про основні індивідуально-психологічні особливості особистості та ознайомити з методами вивчення особливостей; розглянути та проаналізувати соціально-психологічні феномени у малих та великих групах.

1.3. Кількість кредитів

3 кредита

1.4. Загальна кількість годин

90 годин

<i>1.5. Характеристика навчальної дисципліни</i>	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
3-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
58 год.	
Індивідуальні завдання	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти студенти мають досягти таких результатів навчання:

знати:

- базові психологічні поняття;
- особливості психічних закономірностей;
- основні методики, які пов'язані з вивченням психічних закономірностей;

вміти:

- орієнтуватися в різноманітних питаннях, які пов'язані з загальною психологією;
- орієнтуватися в науковій літературі, яка присвячена питанням що пов'язані з психологією;
- аналізувати психологічні особливості та характеристики людини;
- висловлювати й аргументувати свою точку зору.

Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ до психології.

Тема 1. Предмет психології та її місце в системі наук: Психологія як наука про людину. Роль психологічних знань в практичному житті людини. Предмет психології. Сучасна психологія та її місце в системі наук.

Тема 2. Галузі та методи психології: Принципи класифікації галузей психології та структура психологічної науки. Емпіричні методи. Організаційні методи. Методи обробки даних. Методи корекції.

Розділ 2. Людина у розвитку та самопізнання особистості.

Тема 3. Поняття «особистість» в психології: Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість». Біологічне та соціальне в особистості людини. Психологічна структура особистості.

Тема 4. Планування та вибір життєвого шляху: Поняття життєвого шляху, життєвої цілі, життєвої перспективи, особистісної перспективи, стиля життя.. Життєві плани та життєвий сценарій.

Тема 5. Темперамент особистості: Історія дослідження проблеми темпераменту. Типи темпераменту. Основні властивості темпераменту. Роль темпераменту у діяльності людини.

Тема 6. Характер людини: Поняття про характер. Структура характеру. Загальні риси типового характеру. Формування характеру.

Тема 7. Психологія здоров'я людини: Психологія здоров'я – галузь психологічної науки. Компоненти та структура психологічного здоров'я. Механізми підтримання та розвиток здорової особистості. Особливості психологічного здоров'я у студентів. Фактори подолання студентського стресу.

Розділ 3. Людина у соціумі та саморегуляція людини.

Тема 8. Психологія спілкування: Поняття спілкування, його структура та види. Механізми та ефекти міжособистісного сприйняття.

Тема 9. Психологія конфліктів: Поняття конфлікту. Види конфліктів. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації.

Тема 10. Міжгрупова взаємодія: Види груп. Лідерство та керівництво. Конформізм та груповий тиск. Чутки. Паника. Види емоційного впливу у стихійних групах.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього го	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	ла	ін	сп	л		п	лаб	інд	сп	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Вступ до психології.												
Тема 1. Предмет психології та її місце в системі наук		1	1			5						
Тема 2. Галузі та методи психології		1	1			6						
Разом за розділом 1	15	2	2			11						
Розділ 2. Індивідуальні прояви та особливості особистості.												
Тема 1. Поняття		2	2			8						

«особистість» в психології											
Тема 2. Планування та вибір життєвого шляху		2	2			8					
Тема 3. Темперамент особистості		2	2			8					
Тема 4. Характер особистості		2	2								
Разом за розділом 2	40	8	8			24					
Розділ 3. Людина у соціумі та саморегуляція людини.											
Тема 1. Психологія спілкування		2	2			8					
Тема 2. Психологія конфліктів		2	2			8					
Тема 3. Міжгрупова взаємодія		2	2			7					
Разом за розділом 3	35	6	6			23					
Разом	90	16	16			58					

4. Темати практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Презентація до розділу 1	4
2	Самооцінка особистості як регулятор поведінки (методика С.А. Будассі)	2
3.	Види темпераменту та його властивості (методика Г. Айзенка)	2
4.	Характер та його акцентуації (опитувальник Шмішека)	2
6.	Комунікативні особливості особистості (комунікативні установки та стратегії психологічного захисту у спілкуванні методики В. Бойко)	2
7.	Стратегії поведінки особистості в конфліктній ситуації (тест К. Томаса)	2
8.	Група та міжособистісні відношення (тест «Групові ролі»)	2

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
1	Вивчення та аналіз наукової психологічної літератури з використанням фонду ЦНБ та Інтернет ресурсів	6	залік
2	Групова робота над презентацією 1 розділу	18	презентація
3	Опис себе по принципу «Я, який Я» з використанням результатів тестів	18	Письмовий звіт
4	Підготовка до підсумкового залікового тестування	16	залік
	Разом		58

6. Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання не передбачено навчальним планом.

7. Методи контролю

Вивчення курсу супроводжується проведенням контролю за розділами та семестрового контролю якості засвоєних студентами знань. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях у вигляді письмових звітів.

Контроль за розділами здійснюється після вивчення кожного розділу.

8. Схема нарахування балів

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумкови й семестровий контроль	Сума	
Розділ 1		Розділ 2 і 3										Додаткові бали
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Контроль за 1 розділом здійснюється шляхом групової розробки презентації на тему «Взаємозв'язок психології з хімією» або «Практичне застосування психологічного знання в практичній діяльності студента-хіміка». Для цього студенти поділяються на групи по 5 осіб в кожній. Презентація повинна мати конкретну ідею, супроводжуватися фото, малюнками, графіками, таблицями, схемами тощо (за бажанням групи), написана за допомогою програми Microsoft PowerPoint. Час презентації чітко регламентований – не більше 5 хвилин, де визначені бали за наступними критеріями:

- Відповідність теми до спеціальності (1 – 2 балів)
- Логіка та послідовність презентації (1 – 3 балів)
- Сформульованість ідеї: структурованість та ясність викладання (1 – 3 балів)
- Широта кругозору (1 – 3 балів)
- Відповіді на запитання (1 – 5 балів)
- Вклад кожного учасника у роботу (1 – 4 балів)

Контроль за розділами 2 і 3 здійснюється шляхом написання роботи «Я, який Я». Робота виконується самостійно за наступним планом:

1. Особливості зовнішнього вигляду: стиль одягу, зачіски, перевага у кольоровій гамі одягу, ставлення до свого зовнішнього виду.
2. Пантоміміка, міміка: постава, особливості ходи, улюблені пози у неформальній обстановці, під час спілкування з людьми різного віку та соціального положення.
3. Мовна поведінка: особливості вітання та прощання з людьми, жести, які супроводжують дії, слова- паразити.
4. Хобі, захоплення, інтереси: що конкретно або чим конкретно захоплюється, чому та тривалість.
5. Індивідуально-психологічні особливості: самооцінка, темперамент, характер.
6. Висновки.

Текст повинен бути зв'язаний між собою, логічним та структурованим. Обов'язково у роботі повинен бути аналіз результатів методик: самооцінки особистості Будассі, опитувальник Г. Айзенка (EPI), тест на визначення типу характеру Леонгарда – Шмішека.

Обсяг роботи – до 3 стор. печатного тексту. Робота оформлюється відповідно до вимог ВНЗ, де визначені наступні критерії оцінки:

- 26 – 30 балів студент отримує, якщо робота виконана своєчасно, оформлена відповідним чином, відповідає вимогам, має зв'язаний послідовний текст, містить результати та аналіз методик, є читки та логічні висновки.
- 21 – 25 балів студент отримує, якщо робота своєчасно, оформлена відповідним чином, відповідає вимогам, має послідовний текст, містить результати та аналіз методик, але висновки сформульовані не дуже чітко.
- 16 – 20 балів студент отримує, якщо робота виконана своєчасно, оформлена відповідним чином, мало відповідає вимогам, зміст роботи носить дуже формальний характер, у роботі надані результати методик проінтерпретовані не у повному обсязі, висновки не читки та не логічні.
- 11 – 15 балів студент отримує, якщо робота виконана своєчасно, оформлена відповідним чином, мало відповідає вимогам, зміст роботи носить дуже формальний характер, у роботі надані лише результати методик, відсутній аналіз цих результатів, висновки не читки та не логічні.
- 1 – 10 балів студент отримує, якщо робота виконана своєчасно, оформлена відповідним чином, не відповідає вимогам, зміст роботи носить дуже формальний характер, у роботі відсутні результати, аналіз та інтерпретація результатів методик, не має висновків.

Мінімальна кількість балів, що необхідна для зарахування розділу складає: 1 розділ та 2 розділ – 10 балів, 3 розділ – 5 балів.

Студент допускається до підсумкового семестрового контролю за умови зарахування трьох розділів.

Додаткові бали студенти отримують за умов 100% відвідування лекцій та практичних занять, активності на заняттях, наявності конспекту.

Орієнтовні питання до підсумкового семестрового контролю.

1. Місце психології в системі наук.
2. Роль психології в сучасному світі.
3. Особливості психології як науки.
4. Основні завдання психології.
5. Підходи к розумінню предмета психології.
6. Поняття про психіку та класифікація основних явищ психіки.
7. Основні галузі психології.
8. Характеристика методів психології.
9. Поняття «особистість» як одне з головних понять в психології.
10. Співвідношення понять «індивід» та «особистість».
11. Фактори психічного розвитку людини.
12. Особливості психічного розвитку людини.
13. Психологічна структура особистості.
14. Поняття життєвого сценарію та життєвого шляху.
15. Загальна характеристика підходів до вибору життєвого шляху.
16. Психологічна характеристика темпераменту.
17. Психологічні особливості представників різних темпераментів.
18. Поняття характеру в психології.
19. Сутність характеру людини.
20. Типологічні моделі характеру.
21. Проблема формування характеру.

22. Структурні компоненти психологічного здоров'я.
23. Механізми підтримки та розвитку здорової особистості.
24. Фактори подолання студентського стресу.
25. Характеристика спілкування та його види.
26. Структура спілкування.
27. Стили спілкування.
28. Ефекти міжособистісного сприйняття.
29. Поняття конфлікту в психології.
30. Стратегії поведінки у конфлікті.
31. Класифікація груп. Види та загально-психологічна характеристика груп в психології.
32. Загальна характеристика та типи стихійних груп.
33. Специфіка форм спілкування в стихійних групах.

Чотири відкритих запитання за темою курсу. Кожна відповідь на запитання – 10 балів.

Критерії оцінювання залікової роботи

Бали за питання	Критерії оцінювання
9-10	У відповіді повністю розкрито зміст питання. Матеріал викладено логічно, аргументовано, мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійної роботи.
7-8	Відповідь досить повно розкриває зміст питання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, студент володіє термінологічним апаратом дисципліни. У викладеному матеріалі студент має помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.
5-6	Відповідь на контрольне питання є неповною, розкриває тільки деякі аспекти навчального матеріалу. Студент припускається помилок у використанні термінології навчальної дисципліни. Рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом є середнім.
3-4	У відповіді допущено суттєві помилки, які свідчать про незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; студент слабо володіє термінологією дисципліни.
0-2	Відповідь практично відсутня, студент демонструє незнання лекційного матеріалу або обов'язкової літератури; не володіє термінологією.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Базова

1. Рогов Е.И. Общая психология: курс лекций. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2004. – 240 с.
2. Козубовский В.М. Общая психология: познавательные процессы: Учеб.пособие. В 3 ч. Ч.2 – Мн.: Амалфея, 2004. – 368 с.
3. Козубовский В.М. Общая психология: личность: Учеб.пособие. – Мн.: Амалфея, 2007. – 448 с.
4. Леонтьев А.Н. Лекции по общей психологии. – М.: Смысл, 2001. – 511 С.
5. Максименко С.Д. Общая психология. – Ваклер, 1999. – 523 С.
6. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. - Видання друге, перероблене та доповнене. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.-222с.
7. Основы психологии: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця.-4-тевид.,стереотип.-К.:Либідь,1999.-632с.
8. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник. - К.: Кондор, 2009. - 576 с.
9. Партико Т. Б. Загальна психологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б.Партико.- К.:ВидавничийДім«ІнЮре»,2008.-416с.
10. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. - К.: Каравела, 2008. - 352 с.
11. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. – СПб, 2000.- 713 С.

Допоміжна

1. Гомезо М.В., Домашенко И.А. Атлас по психологии: Информ.-метод. пособие. – М.: Педагогическое общество России, 2003. – 276 с.
2. Гомезо М.В., Герасимова В.С., Машурцева Д.А., Орлова Л.М. Общая психология: Учебно-методическое пособие – М.: Ось-89, 2007. – 352 с.
3. Психология / Под общ. ред. В.Н. Дружинина, - СПб.: Питер, 2002. – 656 с.